

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitur Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la
Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

nium conscientia ad omnia, quæ continentur sub *edere & fornicari*. tradentes scilicet sese omnibus sensuum voluptatibus, laxatis omnibus habitibus. Cùm igitur Ciuitas Pergami tot haberet scandala: volens Christus D.N. torporem Episcopi reprehendere, inchoat suam Epistolam à commiseratione, & laude eius boni, quod habebat: *Scio*, inquit, *vbi habitas*, & compatior de omnibus, quæ in hac Ciuitate sustines: in qua Sathanas sedem suam habet, magnamque potestatem cum improbis suis Ministris. Agnosco autem in te duo bona; primum, quod non deserueris Ciuitatem sed permanseris constans: quod mihi valde placet: secundum quod firmus persistiteris in confessione fidei meæ & veritatis, quam ego doceo; nec secutus fueris impiam horum hostium meorum doctrinam: in quomitatus es fidelitatem & constantiam tui prædecessoris, meique testis ac Martyris Antipas, qui in eadem Ciuitate fidem meam confessus fuit, ac defendit: ob quam causam permisit se immitti in bouem æneum ardentem, vbi mortuus est, offerens seipsum in holocaustum propter amorem meum.

§. I.

HAC præmissa præfatione, incipit Christus Episcopum hunc reprehendere *quia habes*, inquit, *illic tenentes doctrinam Balaam, & Hæreticorum Nicolaitarum*. In quibus verbis tangit tres causas huius reprehensionis. *Prima* erat, quòd permetteret eos impiam suam doctrinam docere; nec disputaret, nec prædicaret cõtra illos, manifestando eorum errores; ne simplices deciperent: Prælati enim tenentur disputare, & resistere Hæreticis, falsisque Magistris, ad turbendam Cathedram & sedem Satanæ: quemadmodum fecerunt Sancti AMBROSIVS, AVGVSTINVS, & reliqui Ecclesiæ Doctores, accipientes a gladium ancipitem, *quod est verbum Dei*, quod ipse in Scriptura sua Sacra docuit, & ponit in ore Prælatorum, tanta efficacitate, vt suos hostes conuincant. *Ego enim*, inquit, *dabo vobis os & sapientiam cui non poterunt resistere & contradicere omnes aduersarij vestri*. Ad quod significandum proposuit in hac Epistola titulum: *Hac dicit habet romphaam vtraque parte acutam*. Et postea explicans causam, cur illam habeat, dixit: *pugnabo cum illis in gladio oris mei*, hoc est pugnabo per meos PRAELATOS, & PRAEDICATORES verbo & sapientia. Hoc enim bellum meum potius est, quam ipsorum: ego pugno in eis, & per eos; illi autem pugnant ac vincunt mea virtute. Vt apparuit in solemni illa disputatione SANCTI STEPHANI cum doctis illis viris quinque nationum, aut Collegio-

rum

Surin. II.
Aprilii.a Epes. 6.
17.b Luc. 2.
15.

c. *Actuum*.
6. 10.

d. 1. *Paral.*
20. 15.

2.

2. *Part. Pa-*
stor. c. 4.

Ezech. 3. 17
& c. 33. 7.
vide Cani-
sium c. de
peccatis ali-
eni. 1. &
9.
lib. 1. de vi-
ta contem-
plat.

Homil. 11.
in Ez. b.

In c. 3. E-
zech. 11. 9. 3.

lib. 50.
Homil. 7.

rum qui habitabant in Ierusalem: & S. Stephani tanta erat efficacia, ut
dicat S. Lucas de illis omnibus, quod *c. disputantes cum Stephano, non pote-*
rat resistere sapientia & spiritui qui loquebatur. ut intelligant Prælati & Eccle-
sia Doctores, quod non debeant fieri pusillanimes, sicut Episcopus ille
Pergami: sed disputationem aggredi contra Hæreticos cum magna fide-
cia de Sapientia & omnipotentia Iesu Christi, & gladio, qui exit ex ore
eius: Hac enim pugna non hominum est, sed Dei, pro cuius gloria, & in eius
virtute peragitur.

HINC secunda opitur causa huius reprehensionis, cum scilicet Præla-
tus non reprehendit vitia scandalosa & viscosa, quæ non minus sunt pernicio-
sa, quam ipsa falsa doctrina. silentium autem in his casibus (ut S. Gre-
gorius aduertit) est perniciosissimum contra Deum, contra Ecclesiam, contra
ipsum subditos, & contra ipsiusmet Prælati animam: quæ valde inficitur
culpæ ortis ex ipsius vitioso silentio; manetque rea horrendarum peccato-
rum propter eas, iuxta illud Domini ad Ezechielem: *fili hominis, speculato-*
rem delicti te domui Israel. ut audiens ex ore meo sermonem, annunties eum ex me.
Quod si me dicente ad impium: morte morieris: non annuntiaueris ipse impium in
iniquitate sua morietur: sanguinem autem eius de manu arequiram, & secur-
ram exigam à te rationem de ipsius peccato. Cuius sententiæ sensum
explicans Sanctus Prosper, ait: nisi tu eum de peccato eius reprehenderis,
ut conuertatur & viuat: & te, qui non increpasti, & ipsum, qui, te tacente
peccauit, flammis perennibus perdam. Quis rogo tam saxei pectoris eris,
quem sententia ista non terreat? Quis tam alienus à site, qui sententiæ istæ non
credat. Idem perpendit Sanctus Gregorius, hanc reddens rationem, cum
Deus Prælatum tacentem puniat. quia ipse, inquit, hunc occidit, qui eum ta-
cendo morti prodidit: hoc est mori permisit. Et ita subditorum ac Prælatorum
peccata sunt quodammodo innexa: si quid est illis pereuntibus ob pecca-
tum, quod perpetrant; hi pereunt ob neglectam admonitionem, & occu-
ptionem; quam adhibere tenebantur: ut illi à peccatis tetraherentur.
Quare ingenti animi valore debent Prælati prauas noxiæ huius silentij ra-
dicem mortificare, & quællere: ne ipsius ruinæ ac perditioni adferat occu-
sionem. Quas radices, ait Sanctus Hieronymus, esse tres vel quatuor pos-
tissimas: pusillanimitatem, aut torporem, aut adulationem, aut timorem
amittendi quod ab eis sperabat. Sed amplius idem explicauit Sanctus Au-
gustinus, dicens: nihil ita retrahere Prælatos à reprehensione impro-
borum, quam timor asperi verbi, hoc est murmurationum, irisionum, &
opprobriorum hominum superbiorum; aut timor amittendi aliqua bona
temporalia. Et timentes ait, perdere temporalia, minus quam oportet prædicant
æterna. Qui autem hos timores & cupiditates bene mortificatas habet, ma-
gno animo resistit Sathanæ, & contendit eius Cathedram subuertere. &

opponit

opponit se falsis Prophetis, qualis erat Balaam; reprehenditque Reges Tyrannos, qualis fuit Balac; & præfert vitam amittere loquendo, quam cõseruare tacendo ac dissimulãdo culpã alienã: quia sic facit illã propriã.

TERTIA causa reprehensionis huius Episcopi potuit esse, eò quòd retineret in sua Ecclesia Nicolaitas, eũ teneretur eos ab ea repellere. Quòd si nõ potuit corporaliter, illos è Ciuitate eiiciendo, potuit salte spiritualiter eos reijcere per excommunicationẽ, separando eos ab Ecclesiã gremio, & à cõmunicatione cũ cæteris fidelib. vt omnibus illos habẽtibus pro male dictis, & excommunicatis: eos fugerent, & ita non adhererent illis scabies impiã doctrinã, & vitã scandalosã. Ac propterea dixit Apostolus Galati: *e vitam abscondantur, qui vos conturbant, & faciunt in tot errores impingere.* Et Corinthijs, *f. nescitis quia modicum fermentum totam massam corrumpit: auferte malum à vobis ipsi;* malum scilicet & improbum, eisque improbitatẽ: ne eius pestis vos inficiat. Nam (vt ait S. Hieronymus) impia doctrina est sicut scintilla ignis: quę nisi in cito statim extingatur, magnã excitat flammã; & sicut ouis scabiosa: quę nisi separetur a gẽge, totum illum inficit; est sicut cancer, qui, nisi cito abscondatur, totum corpus corrumpit. Scintilla vna fuit Arius: qui, quòd non statim fuit extinctus, totum quasi mundum combussit. Quòd si Prælati non possint per seipsos huiusmodi scintillas extinguere; & à Ciuitate expellere tales turbatores: recurrere debent, & vti brachio seculari, & potentia Principum, eorumque Ministrorum, petentes ab eis auxilium ad eos remouẽdos. Pro cuius maiori intelligentia est aduertendum, quòd Ecclesia Catholica sicut duas complectitur Respublicas, Ecclesiasticã & Secularẽ; & vtramque cum suis capitibus, quã illam gubernant: ita duplicem habet potestatem cum duplici gladio; vnã spiritualem; alterã corporalem. De quibus licet accipere id, quòd Apostoli in nocte passionis Christo D. N. dixerunt: *Domine ecce duo gladij hic.* Quibus Dominus respondit: *satu est.* spiritualis gladius est proprius Reipublice Ecclesiasticę; estq; excommunicatione, de qua diximus: instar enim gladij separat, ac diuidit ab Ecclesię corpore eum, qui cum ipsa erat vnitus: dicitur autẽ gladius hic esse in ore, quia eius vis cõsistit in prolatione sententię: quę ore profertur. Est autẽ anceps, eo quòd penetret ac vulneret vtramq; hominis partẽ: præcipue quidẽ animã, quam priuat bonis spiritualibus Ecclesię; & ostea corpus, quòd separat à cõmunicatione corporali cum reliquis Christianis. Gladius corporalis magis proprius est Reipublice secularis, de quo dixit Apostolus, quòd *h potestas illa non sine causa gladium portet.* Hic autem gladius est in manu, ad puniendum, & corporales pœnas infligendas: quando ita expedit: abscondendo scilicet, & separando corporis membra vel ipsos ciues à sua Republica, mittendo eos in exilium, aut inferendo mor-

c Galat. 5. 2
f 1. Cor. 5. 8.
1. 24. 9. C.
Recensenda

g Lu. 22. 58

Ita eam appellat Concil. Trident. Sess. 24. c. 3. de Refor.

h Roman. 13. 4.

tem. Et hic seruit ipsi Ecclesie, & (vt ait S. Bernardus) dicitur ipsius: non quod illa illum eximat per seipsam, sed per manum filiorum suorum Principum secularium, qui in hac re obediunt, & obsequuntur matri suae. In quo sensu licet accipere, quod Christus Dominus S. Petro dixit *in matre gladium tuum in vaginam*: quamuis enim tuus sit: quia iubere potes, vt educatur ex vagina: non tamen tuum est illum educere, sed Regum & Iudicum secularium, ad quos spectat punire huiusmodi pœnis mortis. Est etiam tuum: vt eo persequaris Hæreticos, & rebelles subditos tempore & loco opportuno: non in vindictam propriam; sed vt honorem Dei tuearis, eiusque fidem & Religionem in ouibus tuis conserues, easque à luporum dentibus eruas. Ex quo intelligitur: Prælatos iuxta Regulam S. Pauli, discipulo suo Tito traditam, prius debere delinquentes monere & corrigere *per vna & secunda correptione*, dando operam, vt se emendent; postquam admonitionem, si adhuc illi pertinaces maneant in suis delictis; eos, inquit, *deuisa*, hoc est, absconde gladio oris, excommunicando eos, & ex Ecclesia rejiciendo. Et aliquando ad aliorum cautelam & terrorem possunt ac merito debent recurrere ad portantes gladium in manu: vt tales homines etiam ex mundo expellant: ne suorum errorum peste peccatisque; ad eos scandalosis mundum ipsum inficiant. Hæc fuit semper Ecclesie Catholice consuetudo, vt constat ex eius Decretis; & sancti Patres in praxi seruarunt. S. August. etiã eam confirmat, reuocans sententiã contrariam, quã prius sequebatur. Nã in hoc, inquit, debent Reges, quã tales sũt Christo Domino, eiusque Ecclesie seruire: remouentes potestate sua impedimenta Diuini obsequij. Ita promouit illud Ezechias Rex *1 dissipans excelsa & conterens statuas idolorum*, & Rex Niniue idem præstitit, cum ciuitatem totam impulit *in ad ieiunia, & orationes, & recedendum à via mala*: vt sic plaerent Deum; similiter n. Rex Darius, cum tradidit Danieli idolum Bel, vt *istud, si buerteret, & templum eius; misissetque Dei & eius hostes in lacum leonum*; & Nabuchodonosor sub grauissimis pœnis *prohibuit blasphemare nomẽ Dei, qui liberauit tres pueros de camino ignis*. In hoc ergo (ait S. Aug.) seruiunt Dño Reges, in quantum Reges: cum ea faciunt, ad seruiendum illi, quæ non possunt facere nisi Reges, nec m̃rum, quod excitet Dñs Principes contra Hæreticos, & Schismaticos, ac perturbatores Ecclesie: cum etiam Saram in duxerit ad puniendam Agar ancillam. Agnoscat ergo seipsam Agar, suamque ceruicem fleat; & audiat, quæ Angelus ei dixit, cum ex domo suæ Domine fugit. Dixit enim Angelus ei: *per reuertere ad Dominam tuam, & humiliare sub manu illius*. Si itaque affligitur: id fit, vt reuertatur: & vtinam reuertatur, vt eius filij simul cum filijs Iacob eandem acciperent hæreditatem. Mens enim Prælati non ea esse debet, vt ita repellat ab Ecclesia scandalosum, vt extra eam remaneat: sed punire eum, vt ad eam redeat. Quæ admodum autẽ Sara recepit quidem ancillam suam Agar reuertentẽ; sed

lib. 4. de cõ-
si. ad Eu-
genium.
1. Ioan. 18.
11.

k Tit. 3. 10.

2. 1. q. 1. v. 9.
ad 8. S. Tho.
2. 2. q. 10. a.
8. & q. 11. a.
1. Epist. 48.
ad vit. ent.
S. 10. ad Bo-
nif.
1. 4. Reg. 18. 4.
m Ion. 3. 7.
n Daniel.
14. 21.
o. c. 3. 96.
Tract. 11. in
Euangelij
loq.

p Gen. 16. 9

cum postea aduerteret: q̄ quod *Ismael eius filius* (vt Apost. ait) *persequeretur* & corrumperet *Isaac* filium suum vnicum, docens eum malos mores: matrem & filium ita è domo sua eiecit, vt amplius non reuenteretur: quod factum approbavit Deus ipse, etiam si graue ac seuerum ipsi Abrahamo videretur: ita etiam quando Ecclesia eiusq; Prælati vident pertinaciam Hæreticorum, & impiorum peccatorum in persequendis pijs ac bonis; & docendis detestandos mores, ac doctrinas: debent eos è gremio suo eijcere; & libenter videre quod etiam ex mundo exterminentur. Præstat enim (ait S. Bernardus) eos reprimi à potestate, quæ gladium gestat in manu: quàm permittere vt viuant cum tanto aliorum detrimento. Et quâuis qui ita punitur, culpa sua dânetur in infernû: minus tamen id malû est, quâ vt multalij eius causâ dânetur. Quare Prælati, qui pretextu pietatis hanc pœnam retardaret; non Prælati, sed crudelis censeretur: nam seueritas in hoc negotio non crudelitas sed pietas censetur. Nonne (ait S. Ambrosius) cû vni indulget indigno, plurimos facit ad prolapsionis cõttagium prouocari? facilitas enim veniæ incentiuum tribuit delinquenti. Idem confirmat S. Hieronymus varijs exemplis superiùs positis: qui concludit; *non est crudelitas, crimina pro Deo punire, sed pietas: cum ipse Deus in Lege antiqua iusserit si falsus aliquis Prophetas, aut frater, aut filius, aut vxor, aut amicus quem diligis vt animâ tuâ, clâ persuadere tibi voluerit, vt recedens à cultu Dei tui, seruias djs alienis: non acquires ei, nec audias, nec parcat ei oculus tuus, vt miseraris & occultes eum: sed statim interficies. Sit primû manus tua super eum & postea omniû populus mittat manum. Lapidibus obrutus necabitur: quia voluit te abstrahere à Domino Deo tuo: nõ est enim misericordia illum occultare; sed potius est charitas eum lapidare.* In quem tu primus lapidem mitte & ligna offer, quibus comburatur: & ita auferes malum de medio tui: ne alij eius scandalo comburantur. Si domus Dauid (ait S. Augustinus) non potest habere tranquillitatem, & pacem, nisi filius eius Absalon occidatur in bello, quod ipse contra proprium parentem gerit: minus certè malum est, quod ille occidatur, quâ quod illa tota turbetur, & scâdalizetur. Quamuis enim *spater pietatis visceribus cupiebat illum viuere, vt pœnitenti peccata remitteret; quia tamè in peccato suo mortuus est: hoc habuit ipse solatiij, vt perditum desl. ret, & pacem videret domus & regni sui,* quæ ex eius morte fuit secuta. Ita etiam Ecclesia nollet quidem mortem oppugnantij ipsam: si tamen aliter fieri non possit, vt illa conseruetur: æquanimiter fert mortem, & iacturam vnus filij, propter multorum pacem. In cuius confirmationem adferens S. Augustinus exemplum cuiusdam Sancti Episcopi, petentis ab Imperatore auxilium ad suam Ecclesiam tuendam, ait: quod si prætermisisset, non fuisset eius laudata patientia, sed negligentia meritò culpanda. Magna enim est Prælati negligentia, si media non adhibeat, per quæ Ecclesiæ suæ scandala possint remoueri.

q̄ Gal. 4. 29.

Serm. 86. in cantica.

Serm. 8. in Psalm. 118. 23 q. 4. c.

Est in iustia Epist. 2. ad R. pariu aduersus Vigilantium 2 q. 3. c.

Legi r. Dent. 33. 5. 8.

Epist. 50.

2. Reg. 18. 5. 33. & 4. 19. 8.